

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ”,
с. МАДАН, общ. БОЙЧИНОВЦИ, общ. МОНТАНА
ул. „Георги Димитров”, № 67, телефон: 0884399947, e-mail:
info-1203005@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Румяна Борисова:

/Директор на ОУ „Отец Паисий“/

ПРОГРАМА

за предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи за учебната 2026/2027 година

Настоящата програма е приета на заседание на ПС №1/15.09.2026 г. и утвърдена със Заповед № 14/15.09.2026 г. на директора на ОУ „Отец Паисий“

I. УВОД

Програмата цели да начертае целите и задачите на работа за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи в ОУ „Отец Паисий“. Насочена е към деца и ученици в риск, деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, увреждания, деца и ученици от малцинствен произход, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, настанени в институции, деца от различни етнически групи и с други идентифицирани нужди.

Приобщаващото образование е насочено към премахване на всички бариери за учене и участие на всички деца от уязвими групи и предпазването им от изключване и маргинализация.

В ОУ „Отец Паисий“ се осъществява подкрепа в обучението на децата, отговаря на очакванията на родителите и учениците за необходимостта от разнообразие от образователни услуги, които поставят в центъра на системата детето.

Спецификата на приобщаващото образование налага прилагането на новаторска политика, критично осмисляне на постигнатото и творческо използване на добрите практики за развитие на човека, за утвърждаване на неговото достойнство.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Международна конвенция за правата на детето;

- Световна програма на ЮНЕСКО "Образование за всички";
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Национални стратегически документи за интеграция и приобщаващо образование.

Основна цел: Осигуряване в училището на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.

На учениците в системата на училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

II. КОНЦЕПТУАЛНИ ОСНОВИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ, НА КОИТО СЕ БАЗИРА ПРОГРАМАТА

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на този стандарт изисква диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите и социалните промени, превенция и навременно систематизиране на наличната информация, за да се организира учебният процес, съобразно потенциала и силните страни на децата. Училището работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование като крачка по пътя за постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или с тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

Съгласно чл. 3 от ЗПУО „Образованието е национален приоритет и се гарантира чрез прилагането на следните принципи: равен достъп до качествено образование, ориентираност към интереса на детето, хуманизъм, толерантност, иновативност и сътрудничество между всички участници в образователния процес.“

Принципи на приобщаващото образование (съгласно Наредбата за приобщаващо образование):

1. Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до училище най-близо до неговото местоживее и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в

- зависимост от неговите индивидуални потребности;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика;
 4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик;
 5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
 6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции;
 7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование;
 8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и участието на децата;
 9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение;
 10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование.

III. НЕОБХОДИМИ УСЛОВИЯ И СУБЕКТИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Културно-образователна среда за приобщаване: За осъществяването на успешно приобщаващо образование от съществено значение е оптималната организация, проектирането, създаването и поддържането на адекватна културно-образователна среда, която не само да осигурява емоционален комфорт на децата и учениците, но и да подкрепя и стимулира тяхното развитие.

Педагогическите специалисти: В разнообразната палитра от фактори, обезпечаващи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие на наличния им потенциал. Основни действащи лица на приобщаването в образованието са компетентните учители.

Технологии за осъществяване на приобщаващото образование: За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие, основаващи се на хуманно-личностния, холистичния, комуникативно-експресивния и креативния подход.

Сътрудничество със семейството и общността: Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

IV. МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Мерки за осигуряване на обща подкрепа:

1. **Ранно оценяване на потребностите:** Ранно оценяване развитието на ученика и на риска от обучителни затруднения; определяне на необходимост от подкрепа за ученици, които не

владеят български език.

2. **Осигуряване на обща подкрепа в училище:** Гарантиране на участие и изява; организиране на занимания по интереси; библиотечно-информационно обслужване; поощряване с награди; кариерно ориентиране; логопедични консултации; екипна работа.
3. **Изграждане на позитивен психологически климат:** Предоставяне на методическа помощ за превенция на насилието; дейности за превенция на агресията; групова работа и кризисна интервенция; постоянна връзка с родителите.

Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа:

1. **Оценяване на индивидуалните потребности:** Издаване на заповед от директора за сформирание на екип (психолог, логопед, ресурсен учител); изготвяне на оценка в срок от 1 до 3 месеца от началото на учебната година; взаимодействие с РЦПППО и Отдел за закрила на детето при необходимост.
2. **Осигуряване на допълнителна подкрепа:** Реализиране чрез индивидуален план за подкрепа; осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда; специализирано оборудване и учебни програми.
3. **Екип за подкрепа за личностно развитие:** Създава се със заповед на директора за всяка учебна година; изготвя два пъти годишно доклад до директора с оценка за развитието на ученика.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

№	Оперативни и цели	Дейности	Срок за изпълнени е	Очаквани резултати	Отговорни к
1.	Осигуряване на кабинети за оказване на допълнителна подкрепа на деца и ученици със СОП	Осъществяване на индивидуална и групова работа	Учебната 2026/2027 година	Обогатяване на образователната среда със специализирано оборудване, технически средства и дидактически	Директор

№	Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Отговорник
				материали	
2.	Определяне на координатор за осигуряване на подкрепа за личностно развитие	Организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със СОП, обучителни трудности, деца в риск, надарени деца и др.	Учебната 2026/2027 година	Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП и обучителни трудности, деца в риск, надарени деца и др.	Директор
3.	Създаване на екип за подкрепа на личностно развитие за всяко дете или ученик в случай на потребност	Екипът идентифицира силните страни, извършва оценка на потребностите, изготвя и реализира план за	Учебната 2026/2027 година	Оказване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със СОП, в риск, с изяви	Директор

№	Оперативни и цели	Дейности	Срок за изпълнени е	Очаквани резултати	Отговорни к
		подкрепа, извършва наблюдения и оценка.		дарби и с хронични заболявания	
4.	Осигуряван е на специалист и спрямо индивидуал ните потребност и на децата и учениците	Назначаван е на психолози, логопед и ресурсни учители	Учебната 2026/2027 година	Оказване на психологич еска подкрепа, логопедичн а терапия, рехабилита ция и консултаци и	Директор
5.	Осигуряван е на ресурсно подпомаган е в рамките на училището	Възлагане на часове на ресурсни учители, които да провеждат ресурсното подпомаган е и да са на разположен ие в училището	Учебната 2026/2027 година	Повишени резултати от обучението на учениците със СОП и обучителни трудности	Координато р
6.	Осигуряван е на обща и	Екипна работа;	Учебната 2026/2027	Създаване на	Директор, координато

№	Оперативни и цели	Дейности	Срок за изпълнени е	Очаквани резултати	Отговорни к
	допълнител на подкрепа за личностно развитие	кариерно ориентиран е; занимания по интереси; поощряване с награди; превенция на насилието; допълнител но обучение и консултации и по учебни предмети.	година	подходяща физическа, психологич еска и социална среда за развитие на способност ите на децата	р, учители, педагогичес ки специалист и
7.	Идентифиц иране на деца и ученици, които се нуждаят от допълнител на подкрепа	Анализ на информаци ята и наблюдения та на обучението и развитието; оценка на индивидуал ните потребност и.	Учебната 2026/2027 година	Регистрира не на деца и ученици, на които ще се оказва допълнител на подкрепа	Координато р, класни ръководите ли, специалист и

№	Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Отговорник
8.	Изграждане на позитивен психологически климат в училищната среда	Тренинги за екипна работа; отбелязване на Ден на толерантността; методическа помощ за учители; превенция на агресията; дни на отворените врати.	Учебната 2026/2027 година	Създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес	Директор, учители, педагогически специалисти
9.	Активно съдействие и подкрепа за професионално развитие на педагогическите специалисти	Осигуряване на допълнителна квалификация за работа в мултикултурна среда; запознаване с добри практики и работещи модели.	Учебната 2026/2027 година	Компетентни учители и педагогически специалисти, които взаимодействат активно с общността.	Директор

№	Оперативни и цели	Дейности	Срок за изпълнени е	Очаквани резултати	Отговорни к
10.	Развитие на силни страни и творчески умения на деца и ученици от уязвими групи	Включване на деца и ученици от уязвимите групи в извънкласн и и извънучили щни дейности, кръжоци, ателиета, клубове и др.	Учебната 2026/2027 година	Осмисляне на свободното време и развиване на личностния потенциал на децата и учениците	Учители, учители в ЦОУД
11.	Стимулира не на личностни изяви на деца и ученици от уязвими групи	Участие в състезания, конкурси и олимпиади; организира не на конкурси; индивидуал на работа; проектно ориентиран о обучение.	Учебната 2026/2027 година	Развиване на личностния потенциал и повишаване на резултатите от обучението	Учители
12.	Превенция на отпадането на деца и	Съвместни дейности с МКБППМН и други	Учебната 2026/2027 година	Намален брой отпадащи	Директор, МКБППМН , психолог, педагогичес

№	Оперативни и цели	Дейности	Срок за изпълнени е	Очаквани резултати	Отговорни к
	ученици от училище	компетентни и органи и институции		ученици	ки специалист и, учители
13.	Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище	Въвеждане на практиката „ученици наставници “, които да се грижат за децата и учениците от уязвими групи	Учебната 2026/2027 година	Сплотяване на учениците, социализация и създаване на приятелства	Директор, психолог, педагогически специалист и, учители
14.	Приобщаване на родители в училището и успешно партниране	Организиране и провеждане на беседи, тренинги и дискусии с родителите; създаване на родителски клубове.	Учебната 2026/2027 година	Активно участие на родителите в училищния процес	Директор, учители, педагогически специалист и

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани в осъществяването ѝ. Всички участници в образователния процес трябва да бъдат еднакво отговорни за постигането на поставените цели. Програмата е документ, подлежащ на непрекъснато допълване и обогатяване на заседания на педагогическия съвет на ОУ „Отец Паисий“.